

DŽENI KOLGAN

DOBRO DOŠLI

Prevela
Sanja Bošnjak

■ Laguna ■

Naslov originala

Jenny Colgan

WELCOME TO ROSIE HOPKINS' SWEET SHOP OF DREAMS

Copyright © Jenny Colgan 2012

Translation copyright © 2014 za srpsko izdanje, LAGUNA

Za moje dušice i mog dragog

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Dženina uvodna reč

Zvala se gospođa Makridi. Sećate li se vi imena vlasnice vaše prodavnice slatkiša? Obično postoje dve vrste: ljubazna i okrugla, ili džangrizava mrziteljka dece koja je bog zna zašto izabrala takav posao, jer se stalno žalila na lepljive novčiće i streljala vas pogledom ako joj se činilo da ćete nešto pipnuti.

Gospođa Makridi je pripadala prvoj grupi, sa uvek spremnim osmehom i nežnom rukom na vagi, koja bi ti za deset ili dvadeset penija uvek dala malo više. Bilo je takvo uživanje odlaziti tamo, diviti se bojama i ponudi, dok ti veliki novčić od deset penija postaje sve topliji i vlažniji u čvrsto stegnutoj šaci, a ti se kolebaš oko izbora – oni koji duže traju ili oni što se predivno tope u ustima? Skupa čokolada ili jeftin zalogaj?

A onda, kad se u modu vratilo sve retro i domaće, počele su da se vraćaju i one. Kad se pre oko godinu dana u Londonu, nedaleko od mesta gde smo stanovali, otvorila starinska prodavnica slatkiša, muž i ja smo uzbuđeno odveli decu i rekli im u stilu Vilija Vonke:* „Ta-da! Birajte šta god želite!“

* *Willy Wonka* – lik iz dečjeg romana *Čarli i fabrika čokolade*. (Prim. prev.)

Naša sirota deca, odrasla na krajnjim glupostima koje prodaju kao slatkiše u Francuskoj – malim tvrdim žele bombonama, groznim žvakama koje ne mogu da se odlepe od papira – odvratnim slanim bombonama koje mom mužu šalju sa rodnog Novog Zelanda, samo su piljila unaokolo, zbunjena, potpuno nesvesna blaga koje ih je okruživalo. Penasti štapići, žele bombone, kola-kockice – crne i crvene – tvrde prugaste bombone, šerbet, tofi karamele, karamele, nugat, tvrde bombone i ekleri protezali su se do tavanice dokle god je dopirao pogled. Naš stariji, petogodišnjak, dugo je razgledao, pomalo uplašeno, a onda je veoma mirno pokazao na običan štapić od sladića i rekao: „Ja ću ovo, molim“, dok je trogodišnjak, čiji je jedini cilj u životu bio da oponaša, što je više moguće, svaku pojedinost iz života starijeg brata, izjavio: „*I ja oću to*“, a muž i ja smo se pogledali, slegli ramenima, kupili im šta su tražili, a zatim pokupovali polovinu prodavnice i sve usput smazali na način koji deci nikako nije mogao preneti nijednu važnu životnu lekciju.

I svaki jeftin slatkiš, svaki „blek džek“, svaka škotska tofi karamela (da, odrasla sam u Škotskoj) jeste ravan put, staza koja vodi ka detinjstvu, utehi, ljupkosti i deljenju, ili ne. Sećam se da mi je, kad sam krenula u užasnu srednju školu, iščekivanje trenutka da podelim „tviks“ sa Džilijan Pringl dok smo se krile od one grozne dece na zadnjem stepeništu, jedino pomagalo da prebrodim dan. Otada nisam pojela nijedan „tviks“.

Sasvim suprotno, kad sam malo odrasla i spremala se da završim školu i upišem fakultet, a drugi počeli da me pozivaju na zabave, zbog čega sam se osećala slobodnije i srećnije, prošla sam kroz razdoblje u kom sam praktično živela na čokoladnim jajima (i ostajala sam na veličini trideset osam, kad je trideset osam zaista i *bio* trideset osam.

A tinejdžeri misle da je njima teško!). I dalje mnogo volim čokoladno jaje.

Sećam se uzbuđenja kad su mojoj prvoj američkoj drugarici poslali ogromnu kesu *Heršijevih* „poljubaca“, koje smo smazali, i zatrpali našu hladnu, mračnu domsku sobu u Edinburgu malim srebrnim omotima. Činilo mi se da su „poljupci“ nešto najukusnije što sam mogla da zamislim. I prvo putovanje u Ameriku pamtim po otvaranju čokoladica „baterfingers“ i uživanju u *Risovim* pralinama s puterom od kikirikija u večnom *Grejhaundovom* autobusu.

A sad? Sad sam se preselila u zemlju koju gotovo nimalo ne zanimaju slatkiši, inače ih ne bi tako zamotavali (u jeftin papir koji se lepi za površinu, pa pored bombone neizostavno napuniš usta i omotom). Francuska, gde živim zbog muževog posla, jeste poslastičarska zemlja; torte prozračne kao vazduh; kolači, pite, makaruni i školarci, koji se, kad im napravim slatkiše za dan ukusa iz celog sveta, skupe da mi svečano kažu kako je to „*trop sucré*“, * što je neoboriva činjenica, s obzirom na to da recept obično počinje sa „Uzmite kilogram šećera...“

Ali zaista mi nedostaju. Čokoladne limete – kakva savršena kombinacija ukusa. Mogla bih da jedem edinburški kamen dok ne oprlim nepce. Namera mi je da, pre nego što sasvim ostarim i počnem da brinem o vađenju zuba, pojedem što više tofi karamela. Kad bih pojela onoliko fadža koliko bih mogla, morali bi da me odvezu u bolnicu u onom blindiranom bolničkom vozilu za životinje. Nakon što srušim zid. Otkako se penzionisala, moja baka, i to je istina, nije jela ništa drugo do slatkiša, i to kao *glavnu hranu*. A doživela je duboku starost.

* Franc.: *Trop sucré* – previše slatko. (Prim. prev.)

Dakle, ova knjiga je zapravo način da kanališem sopstvene sklonosti. Moje odavanje počasti prodavnicama slatkiša; čokoladama „star bar“, bombonama „spengls“ i punjenim tvrdim bombonama, slatkim korenu, tvrdim kuglicama, žvakama „haba baba“ i subotnjim prepodnevima, igranju, prijateljstvu i svim gospođama Makridi ovoga sveta; svima onima koji su ljubazni prema razdražljivoj deci kad imaju samo nekoliko penija. A uključila sam (jer bojim se da ne mogu protiv sebe) i neke od svojih omiljenih recepata, za tofi karamele, tablet, ratluk i druge male poslastice. Miris sirupa koji se blago zgušnjava u kuhinji u prohladno popodne jeste moje viđenje raja. Podsetili su me da vas sve upozorim, iako je jasno da već znate, da budete pažljivi, naročito ako kuvate s decom, jer je ključali šećer veoma, veoma vruć. Eto: ispunila sam svoje zdravstvene i bezbednosne obaveze!

U svakom slučaju, u stilu konobara za vina u otmenom restoranu, smatram da će vam ova knjiga najviše prijati uz veliku kesu (papirnu, najbolje s ružičastom i zelenom izbledelom prugom sa reckastom ivicom) bombona s limunom i ogromnu šolju čaja.

A posle toga, operite zube!

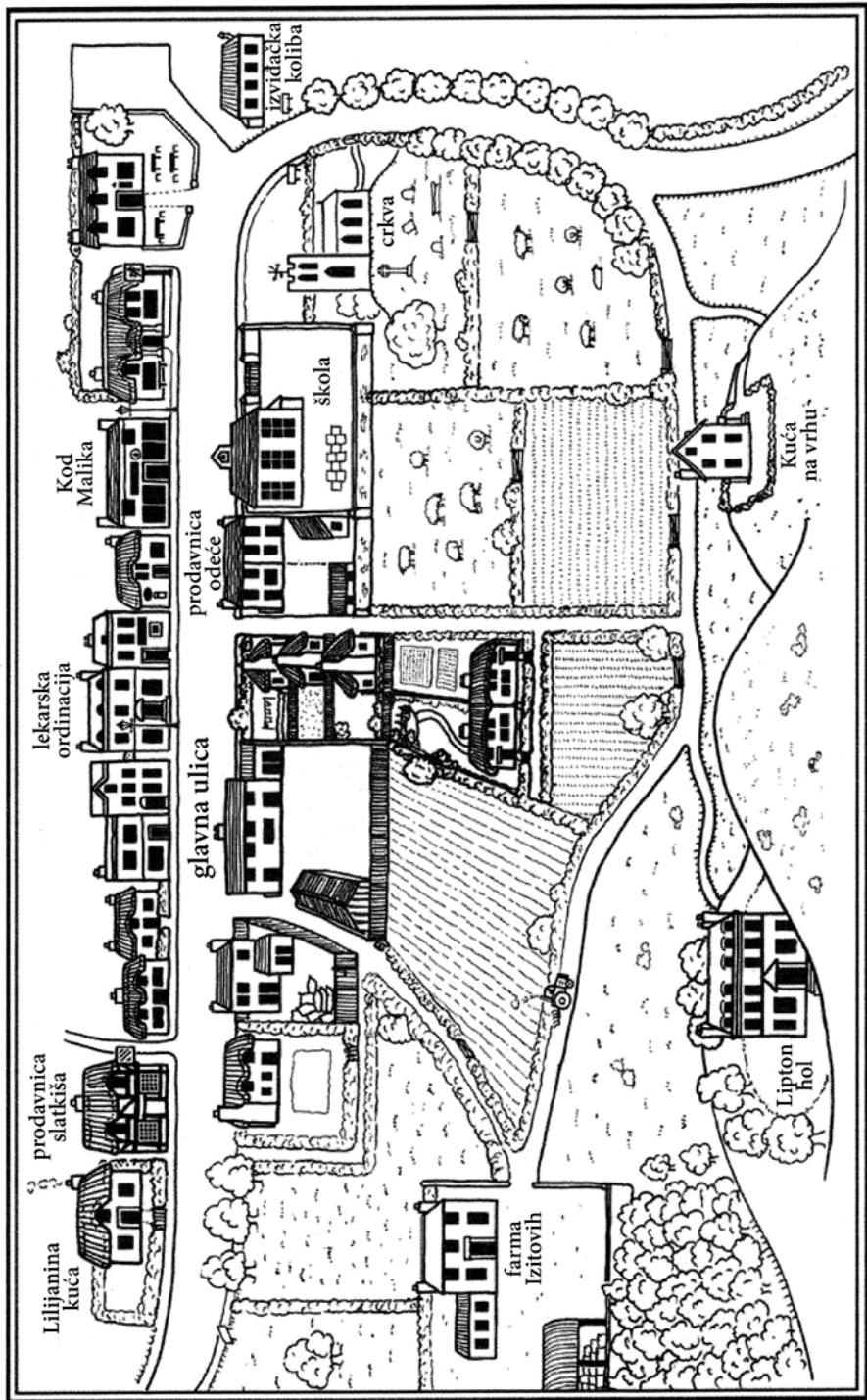
Uz najtoplije želje,

Dženi

Napomena spisateljice

Kao i obično, isprobala sam sve recepte iz ove knjige i trebalo bi da su svi ukusni i divni – čuvajte se vrelog šećera!

Godine 1932, u Americi se pojavio „milki vej“, a za njim u Velikoj Britaniji 1933. i izum gospodina Marsa Mlađeg, čokoladica „mars“. Godine 1935. „aero“, 1936. „maltezeri“, a 1937. „kit ket“, „rolos“ i „smartiz“. Muzička paralela bi bilo zlatno doba Baha, Mocarta i Betovena. U slikarstvu bi se to moglo uporediti sa italijanskom renesansom i dolaskom impresionizma na kraju devetnaestog veka; u književnosti sa Tolstojem, Balzakom i Dikensom...

Roald Dal

Prvo poglavlje

Soor Plooms

Ovo je škotski izraz koji se prevodi kao kisele šljive, ali na izvornom jeziku tačno oponaša krivoljenje usta kad ubacite jednu u njih.

Više proba izdržljivosti nego slatkiš, ovo je tvrda bomba izuzetne gorčine koja vam ožulja nepce; povremeni nalet slatkoće dođe kao blagosloveno olakšanje. Gotovo ih je nemoguće zagristi i zadržati sve zube, ali su zato savršeni za decu sa ograničenim džeparcem pošto, pod jedan, traju večno, a pod dva, imaju veoma neobičan ukus i ne morate mnogo da ih delite kao ostale slatkiše.

Loše strane su im što mogu da vam se zaglave u grlu; nastavnici ih lako uoče zbog jarkozelene boje; preterano su tvrde — precizno bačena kisela šljiva može da obori psa sa dvanaest metara razdaljine.

Rouzi je spustila veoma neobičnu knjigu. Za svaki slučaj, sedela je u prednjem delu autobusa i s vremena na vreme

zabrinuto poskakivala; trudila se da viri kroz prljave prozore. Mali zeleni autobus s pocepanim prastarim kožnim sedištima očigledno je trebalo da se penzionise još pre mnogo godina. Zašto je okolina bila tako *mračna*? Svaki put kad bi izašli iz seoceta s nekoliko uličnih svetiljki, činilo se da nailaze na veliko more crnila, na ogroman zid ništavila koji je obavijao raštrkane ostatke civilizacije.

Rouzi, rođena i odrasla u gradu, nije uopšte na to navikla. Izgledalo joj je zlokobno. Kako neko može da živi usred takvog mraka? Ono malo ljudi što je ušlo u autobus u Derbyju, uglavnom stare gospođe i nekoliko mladića koji su pričali stranim jezikom, a za koje je verovala da su radnici na farmama, odavno je izašlo. Zamolila je vozača, koji je imao ogromnu bradu, da je obavesti kad stignu u Lipton, ali on je nešto neodređeno progundao, pa je sad usplahireno poskakivala svaki put kad bi ušli u selo i na osnovu njegovih pokreta glave pokušavala da odredi je li to ono pravo ili ne.

Zurila je u svoj odraz u tamnom prozoru autobusa. Crna kovrdžava kosa bila joj je šnalama pričvršćena nazad, iznad prćastog nosića prepunog pegica. Krupne tople sive oči verovatno su bile najlepše na njoj, ali sad su izgledale zabrinuto, izgubljeno i nestrpljivo. Četvrtast kofer joj je smešten iznad glave, na staroj polici za prtljag, i delovao je teško; podsećao ju je na to da nema lakog povratka. *Ljudski životi bi trebalo, pomislila je, da budu puni iznenađenja, lakoće i slobode.* U njenom je bilo samo breme. Proverila je može li da pozove Džerarda, ali nije bilo signala.

Autobus je praskao i kašljao dok se penjao uz još jedno beskrajno brdo u ništavilo. Mislila je da je Engleska mala zemlja, ali nikad se nije osećala tako daleko od svega što je poznavala. Usplahireno je bacala poglede ka vozaču, u nadi da će se setiti da je ona još tu.

Ali onaj poslednji dan na poslu. Zaista, kad je razmislila, majka nije mogla izabrati bolji trenutak da je pozove.

„Gde je *dođavola* taj prokleti nokšir? Šta se, *dođavola*, dešava ovde? Šta ti to misliš da radiš?“

Mladi lekar nije izgledao starije od dvadeset godina, a uz to je bio i potpuno prestravljen. Strah je prikrivao izlivima besa; Rouzi je to videla već milion puta. Žurno mu je prišla; sve ostale sestre nestale su sa vidika, a on je pokušavao da pomogne jednoj starici koja je izgleda patila od izuzetno neprijatnog čira dok je istovremeno mokрила u krevet. Što bi bilo u redu da Rouzi nije bila na odeljenju bila svega desetak minuta, a niko se nije potrudio da je makar nakratko provede po njemu – nije krivila medicinske sestre, bile su zatrpane poslom preko glave, a agencija im je svakog dana slala druge pomoćne sestre.

I tako je nenametljivo pokušala da promeni posteljinu, donese vodu onima kojima je to bilo potrebno, preuzme porudžbine za ručak, podeli čaj, isprazni nokšire i kutije za igle, i uglavnom pomogne koliko može a da nikome ne smeta, iako je dan ranije radila dvanaest sati u drugoj bolnici na drugom kraju grada i još bila krajnje iscrpljena, ali se plašila da će je agencija skinuti sa svog spiska ako ikad odbije posao.

U međuvremenu, onaj vrlo mladi, prilično pomodni lekar bio je postojano zalivan mokaćom i gnojem, što bi moglo biti, trudila se da ne misli, smešno u nekim drugim okolnostima. Kako god, uspela je da odjuri do drugog starijeg pacijenta i dohvati veliki kartonski nokšir, gurne ga ispred doktora i uhvati ostatke kao teniser u dublu.

„Bože“, rekao je doktor grubo.

Uznemirena starica u bolovima zaplaka. Rouzi je bio poznat takav tip mladog lekara. Tek pristigao sa medicinskog fakulteta, jedva da je ranije i video pravog pacijenta. Proveo je godine u lepim amfiteatrima, prijatelji i porodica su se prema njemu ponašali kao da je *crème de la crème* zato što studira medicinu, a sada se susreće s prvim neprijatnim pozivom na buđenje u stvarnom svetu; i otkriva kako veći deo medicine podrazumeva brigu o starima i siromašnima, a veoma mali deo predstavlja obavljanje dramatičnih operacija koje spasavaju život manekenkama.

„Dobro, dobro“, sela je na krevet i tešila staru gospođu nalik na bezobličnu masu ispod ponižavajuće razdrljene bolničke spavaćice. Odeljenje je bilo mešovito, a mladi lekar se nije čak ni potrudio da navuče zavesu kako treba. Navukla ju je ona. Čim je to uradila, čula je piskavi glas koji je čak i sa te razdaljine prepoznala kao glas glavne sestre.

„Gde je ona sestra koju je poslala prokleta agencija? Pojave se, sakriju se negde i piju kafu po čitav dan, a zarade dvaput veću platu od svih ostalih.“

„Ovde sam“, javila se Rouzi i promolila glavu. „Odmah dolazim.“

„Odmah, molim te“, naredila je glavna sestra. „U muškim toaletima je nered koji moraš da počistiš. Navukla bih rukavice da sam na tvom mestu.“

Bio je to veoma dugačak dan, a svakako joj nije pomoglo to što je došla kući tri sata posle Džerarda i zatekla sudove od doručka i dalje na stolu, pored ogromne hrpe pošte, a on nije prestajao da guta picu s kulenom i igra *Veliku krađu auta*. Njihovom malom stanu bilo je potrebno otvaranje prozora. I, pomislila je uz udah, *verovatno i promena posteljine*. Ali, iskreno, mogućnost da danas presvuče još jedan krevet bila je zaista vrlo mala.

Tako je mračno, pomislila je dok se trudila da razazna oblike iza umrljanog stakla autobuskog prozora. U istočnom Londonu, gde je odrasla, nikad nije vladao takav mrak. Ulična svetla, automobili, brujanje saobraćaja i ljudi, policijski helikopter... A onda, kad je mama otišla za Australiju, prebacila se u *Svetu Meri*, bolnicu u Paddingtonu, gde nikad nisi bio daleko od sirena, povika ljudi i prometnih ulica. Uživala je u gradskom životu, oduvek je obožavala London; njegovu svetlu i njegovu tamnu stranu koju je redovno ušivala kad bi joj došla kroz vrata Hitne hirurške službe ili postoperativnog odeljenja. Čak je volela i odvratne sestrinske stanove u kojima je živela iako je kupovina stana sa Džerardom bila...

Pa, zrela odluka, pretpostavljala je. Nije bilo sasvim onako kako je očekivala – nije se sećala sastanka na kojem se dobrovoljno javila da obavlja sve kućne poslove, ali on jeste više zarađivao. I stančić je bio tako mali, a nije bilo nikakvih izgleda za preseljenje.

Ipak, takav je život odraslih, zar ne? I ona i Džerard su se sad smirili. Možda i previše. Ali smirili su se. Istina, smetalo joj je kad bi je sve drugarice napadno gledale kad god bi se začula ona pesma Bijonse.* Stalno su joj govorile da on ne misli s njom na duge staze ako joj ne stavi prsten na ruku do druge godišnjice. Zapušila je uši i odabrala da im ne veruje – Džerard je bio oprezan i siguran, nije lako donosio krupne odluke, i upravo zato joj se sviđao.

Ali ipak, na kraju tog dugog, dugog dana, kad ju je majka pozvala, nije mogla da porekne da je bila razdražljiva, ljuta, nezadovoljna, saterana u čošak i emocionalno ucenjena – ali malo, sasvim malo i radoznala.

* *Single Ladies – Beyoncé*. (Prim. prev.)

Poslednja noć im je bila i lepa i tužna istovremeno.

„To je samo šest nedelja“, podsetila je Džerarda.

„Da, to ti kažeš“, odvratio je. „Bićeš neprekidno zauzeta poslom. A ja ću ostati ovde u Londonu i venuti.“

Džerard je retko izgledao kao da će uvenuti. Okrugle glave i stomaka, imao je veselo držanje kao da je uvek bio na ivici da se nasmeje ili našali. Ili naduri, ali to je samo ona imala prilike da vidi.

Uzdahnula je. „Volela bih da dođeš. Makar nakratko. Produženi vikend?“

„Videćemo, videćemo“, odvratio je. Mrzeo je bilo kakvu promenu rutine.

Pogledala ga je. Toliko su već dugo bili zajedno da se jedva i sećala kad su se upoznali. Radio je u njenoj prvoj bolnici, a ona je tek završila gotovo isključivo ženski koledž za medicinske sestre i bila sva opijena uzbuđenjem što ima nešto malo novca i posao. Gotovo da nije primećivala sitnog veselog farmaceuta koji se povremeno pojavljivao kad su lekovi kasnili, ili ih nije bilo, ili su bili hitno potrebni, i koji se uvek šalio, a primetila je i da je ljubazan prema pacijentima. Upućivao joj je luckaste primedbe, a ona ih je odbacivala kao uobičajeno zadirkivanje, sve dok im se jedne noći nije pridružio u izlasku i jasno joj stavio do znanja da ima malo ozbiljnije namere.

Ostale, iskusnije sestre su se kikotaile i gurkale jedna drugu, ali Rouzi nije marila. Bila je mlada, pila je neko ružičasto vino i bila otvorena za nova poznanstva, a na kraju večeri, kad se ponudio da je otprati do stanice podzemne železnice, pa je zatim obazrivo uhvatio za ruku, odjednom je živnula zbog mogućnosti, uzbuđena što se nekome tako

očito sviđa. Ranije ju je to sve često zbunjivalo; beznadežno se zaljublivala u muškarce koji su joj bili nedostižni, a nije primećivala momke kod kojih je, kasnije bi shvatila, mogla imati šanse.

Često joj se činilo da je propustila sastanak koji je svaka druga devojka na svetu doživela otprilike sa četrnaest, na kome su naučile kako zapravo izgleda odnos između momka i devojke. Možda ih je nastavnica fizičkog odvodila sve u stranu i, kao što je radila kad je trebalo da se razgovara o menstruaciji i telesnim mirisima, sve im detaljno objasnila. Ovako ćete prepoznati kome se sviđate. Ovako ćete razgovarati s tipom koji vam se sviđa a da ne napravite budalu od sebe. Ovako ćete se učtivo izvući iz veze za jednu noć i pronaći put kući. Za Rouzi je to sve bilo pomalo zagonetno, a činilo joj se da je svima ostalima tako lako.

Susret sa Džerardom u dvadeset trećoj činio joj se kao odgovor na sve njene molitve – stvaran, pravi momak s dobrim poslom. To je barem trebalo da joj jednom zaszvaga skine mamu s grbače. I od samog početka bio je predan. Pomalo se iznenadila kad je saznala da mu je dvadeset osam a još je živio s majkom, ali, hej, svi znaju kako je London skup. I uživala je, barem za početak, što ima nekoga o kome može da brine; osećala se odraslom jer mu je kupovala košulje i kuvala. Kad joj je posle dve godine predložio da zajedno kupe stan, bila je potpuno oduševljena.

To je bilo pre šest godina. Kupili su sićušan, grozan stan, a oboje su bili preumorni da ga sređuju. I otada, ništa. Upali su, kad bi bila potpuno iskrena, u neku vrstu čamotinje, pa će možda malo razdvojenosti samo... Osećala se kao izdajica zbog same pomisli na to. Iako je zbog toga njen najbolji prijatelj Majk uvek kolutao očima. Ali ipak. Možda će ih ovo malo protresti.

Vozač autobusa je zagundao. Rouzi je poskočila, posegla za torbom i ispratila njegovu bradu kojom je pokazivao u pravcu sićušne čiode svetla u daljini. Shvatila je da je to moralo biti selo i da su na vrhu velikog brda. Gospode bože, pa gde su oni to, na Alpima?

Tog dana kad je radila preko agencije, Rouzi je gledala u kutiju pice s kulenom i po hiljaditi put se pitala kako bi mogla da obogati Džerardovu ishranu. Volela je da kuva, ali on se žalio kako ništa ne sprema ni blizu kao njegova majka, pa su vrlo često naručivali hranu i kupovali gotova jela. Takođe je razmišljala o svom poslu.

Obožavala je da radi u Hitnoj hirurškoj službi kao pomoćna medicinska sestra. Bilo je živo, naporno i ponekad dirljivo, ali nikad joj nije bilo dosadno i stalno se suočavala sa izazovima; povremeno je bila samlevana radom u najtežem delu nacionalnog zdravstvenog sistema, ali često je bila nadahnuta. Volela je to. Ali naravno, zatvorili su odeljenje. Samo privremeno, a onda su ga ponovo otvorili pod nazivom Odeljenje za manje povrede i ponudili joj mogućnost da ostane tu, što joj nije zvučalo naročito uzbudljivo, ili da se premesti, što bi podrazumevalo duže putovanje na posao. Predložila je Džerardu da se presele, ali on je želeo da ostane bliže svojoj bolnici, što je bilo u redu. Mada bi im dobro došla još jedna spavaća soba, možda malo više prostora ispred kuće... Ali Džerard nije voleo promene. To joj je bilo poznato.

I tako je, u međuvremenu, radila preko agencije, menjala bolesno ili odsutno pomoćno osoblje gde god je bilo

potrebno, a često su je pozivali u poslednjem trenutku. Takvi poslovi su se smatrali lakom lovom, ali Rouzi je znala da je to upravo suprotno. Bilo je to tlačenje – svi su agencijske radnike koristili za obavljanje najodvratnijih poslova koje bi inače morali da obave sami – putovanje je bilo ubistveno, često je radila duple smene bez slobodnih dana između, a svaki dan je bio kao prvi dan u školi, kad su svi ostali znali gde se šta nalazi i kako šta ide, a ti grebeš za njima, očajnički pokušavajući da ih sustigneš.

A onda je tog dana zazvonio telefon.

„Dušo!“

I posle dve godine, Rouzinoj mami Endži – delilo ih je samo dvadeset dve godine, pa je ponekad bila mama, a ponekad Endži, u zavisnosti od toga je li se Rouzi osećala kao mlađa ili starija osoba u razgovoru – ponekad je bilo teško da uskladi telefonske pozive iz Australije.

Kad je Rouzi zvala, obično je rano jutro bilo najbolje, ponekad bi uhvatila mamu i mlađeg brata Pipa na izmaku dugog popodnevnog roštiljanja i ispijanja piva na suncu, pa bi joj i deca galamila u telefon. Bilo joj ih je žao – videla je Šejna, Keli i Meridijan samo jednom, a stalno su ih primoravali da razgovaraju s tetkom Rouzi, koja je, što se njih tiče, mogla imati i ogromnu bradavicu i sedu kosu – i njoj je bilo teško da čavrlja s njima. Ali sad, dok je Džerard jeo veliku činiju pudinga, uopšte nije bio loš trenutak.

„Zdravo, mama.“

Četiri, nedavno je uhvatila sebe u crnim mislima. Četiri. Toliko je njenih prijateljica upoznalo nekoga i udalo se u toku njene i Džerardove veze, i to pre nego što su počeli da žive zajedno. A ona se nije obazirala ni na jedno zvono na uzbunu. Bila je mlada i bezbrižna kad su se upoznali, činilo joj se sada (iako je tada očajnički želela da upozna nekoga).

Kad se sad osvrne na to, sa pogrešne strane tridesetih, od pomisli da je sve to vreme i sva ta ljubav možda neće odvesti nikuda vrtelo joj se u glavi.

Slušala je svoju porodicu kako priča o lepom životu u Australiji, bazenima iza kuće, lepom vremenu i svežoj ribi. Majka, čije je strpljenje neprestano bilo na iskušenju zbog Pipove troje dece i koja se retko ustezala da iskaže svoje loše mišljenje o Džerardu (ne samom Džerardu, on je bio savršeno prijatan, već njegovoj očitoj nespremnosti da se oženi, da zbrine i oplodi njenu jedinu ćerku, po mogućstvu sve to još do prošlog četvrtka), uvek se trudila da je ubedi da dođe dole kod njih na godinu-dve, ali Rouzi je volela London. Oduvek.

Volela je taj užurbani osećaj da si u središtu zbivanja; njegove stanovnike svih nacionalnosti, gužvu u prepunim ulicama; pozorište i izložbe (iako nikad nije otišla ni na jednu); divne istorijske spomenike (mada ih nikad nije obilazila). Nije imala ni najmanju želju da se odrekne svog života i preseli na drugi kraj sveta tamo gde je, bila je sigurna, pranje staračkih guzica bilo prilično isto, a usput bi joj zapalo i čišćenje guzica njenih nećaka za džabe.

„Dušo, imam predlog za tebe.“

Endži je zvučala uzbuđeno. Rouzi je u sebi zaječala.

„Ne mogu tamo dole da radim, sećaš se? Nemam kvalifikacije ili bodove ili šta god već“, rekla je.

„Ha, pa dobro, koga je briga za to“, odgovorila je majka kao da to nije imalo nikakve veze s tim što ih je tata napustio, a ona pala polovinu ispita na naprednom nivou te godine. „Ionako je u pitanju nešto drugo.“

„I ne želim da... budem dadilja.“

Prema iscrpnim mejlovima od mame, Šejn je bio razbojnik, Keli princeza, a Meridijan je razvila poremećaj u

ishrani već u četvrtoj godini. A otkako je počela da živi sa Džerardom i otkako su uzeli hipoteku, nije uspevala da uštedi ni novčića od plate. Nije mogla sebi da priušti kartu ni za milion godina.

„Ne dolazi u obzir. Mama, imam trideset jednu godinu! Mislim da je vreme da stanem na sopstvene noge, zar ne?“

„Pa, ne radi se o tome“, rekla je Endži. „Nešto drugo je u pitanju. Nešto sasvim drugo. Ne radi se o nama, dušo. Već o Lilijan.“

Drugo poglavlje

Fadž

Činjenica je da je fađž (i njegova severna, hrvatska varijanta tablet) smesa koja izaziva zavisnost pa je treba krajnje pažljivo upotrebljavati. Ishod preteranog unosa bila bi bolest i prerana smrt.* Ima onih koji kažu da će ti, ako pojedeš mandarinu ili neko drugo citrusno voće nakon što prvi put oseliš mučninu, živnuti sistem za varenje i tako ćeš moći da pojedeš još fađža: takvi ljudi su nametljivi i pogubni i treba ih izbegavati. Fađž treba jesti nasamo, jer se savršen način da ga proždereš (uzimanje tri velika parčeta levom rukom, desnom rukom i istovremeno trpanje pravo u usta, a zatim puštanje da se tamo ugreje i otopi) smatra neprirodnim u mnogim društvima.

Ovo su prihvatljivi začini za fađž: nijedan. Zašto pričate gluposti? Fađž kao ukus spada među najbožanstvenije proizvode u hramu ljudskih nastojanja. Da li biste dodavali boje Pikasu? Da li biste uneli disko ritam u

* Ukoliko se jede po pola kilograma svakog dana nekoliko decenija.

Foreov Rekvijem? Ne? Pa, sklanjajte onda vanilu i, bože sačuvaj, suvo grožđe. Postoji vreme i mesto za suvo grožđe. Zove se „u kanti“. Što se tiče fađža od likera, to je nezamislivo zastranjivanje...

1942.

Lilijan Hopkins je jurila preko livada pomalo usplahireno, pored izduženih senki zlatnih plastova sena s jedne strane, i blago zatalasane avenije brestova s druge. Nije bila sigurna je li bik mladog Izita u šupi, i nije želela da je neko vidi kako trči. Svi su govorili da je mirna stara životinja. Jedino joj se nije sviđalo kako ispušta paru kroz nozdrve i nepredvidivo skreće, to je bilo sve.

Srce joj je zastalo kad je ugledala poznatu priliku kako sedi na plotu, puši i otvoreno zuri u nju, pa je jarosno pokupila suknje. Nije pružio ruku da joj pomogne da se popne, što ju je ljutilo, jer da jeste, mogla je da mu zameri drskost. Ovo je zapravo bilo još bezobraznije, ali svakako nije imala nameru da mu na to ukazuje.

„Izvini“, rekla je dok je podizala kofu. „Moram da se popnem.“

Henri se nije pomerio ni za centimetar.

„Mislim da bih voleo da te vidim kako se penješ preko plota.“

„Nećeš videti ništa slično“, odgovorila je Lilijan crveneći.

„Zašto si uostalom hodala onako čudno?“

„Nisam.“

„Jesi. Video sam te.“

„Pa, prestani onda da špijuniraš ljude.“

„Ne špijuniram nikoga“, odgovorio je drsko. „Ko god da hoda tako čudno preko polja, pola sela bi primetilo. Plašiš se bika mladog Izita?“

„Ne!“

Henri se osmehnuo, a onda mu se lice izobličilo u nenadano zaprepašćenje. „O, evo ga dolazi, razjareno juri.“

Skočila je na ogradu i prosula polovinu sadržaja iz kofe. „Gde?“

Ali Henri se gotovo izvrnuo sa plotu od smeha i, kikoćući se, uputio se stazom prema selu, ostavljajući je u pustom polju da se besno sama popne preko ograde, mumlajući za sebe o neotesanim čobanima čitavim putem do prodavnice.

Došao je i u subotu dok je posluživala. Bila su tu i deca sa svojim karticama za sledovanje i čvrsto stisnutim novčićima od dva penija. Voleli su natenane da biraju, diveći se staklenim teglama od kojih se odbijalo svetlo kroz male prozore, bojama prugastih bombona i isprepletenom žutom šećeru od ječma. Mladi farmeri su dolazili zavrnutih rukava da pokažu preplanule ruke i crvene vratove, oribane i obrijane za seosku igranku, i trošili plate na plišem obrubljene srcolike kutije za svoje dragane. Sa šesnaest, Lilijan se činilo da joj je bilo krajnje vreme da pronade dragog. Ali ne jednog od seoskih momaka u kaljavim čizmama, sa njihovim zadirkivanjem. Možda Hjuiga Sterlinga, najstarijeg farmerovog sina, kad se vrati s koledža. Bio je najzgodniji momak u selu. Zajedljivo se osmehnula. Kad se vrati iz Jorka, malo je verovatno da će se zagledati u prodavačicu. Verovatnije je da će potražiti Margaret Milar, čiji je otac posedovao susednu farmu. Imalo bi mnogo više smisla da spoje zemlju, iako je Margaret jednim okom gledala u vas a drugim u pod, čak nosila i naočare koje ništa nisu pomagale, uvek se trudeći da stavi ruku na čelo, kao da tad ne biste primetili. Nosila je najskuplje haljine i svima govorila

koliko su koštale i kako je majka poručila da joj ih sašiju u Derbiju, umesto da je otišla kod gospođe Koltis kao svi ostali.

Lilijan je uzdahnula. Derbi. Tamo je bilo posla, mnogo. Pamuk i municija i svašta. Ili čak na jugu u Londonu, gde su joj otišla braća, mada je to bilo malo previše čak i za nju. Njenom ocu se to nije sviđalo, nije mogao podneti pomisao na to da ona živi negde daleko, u nekoj kući za izdavanje; više je voleo da ostane i vodi računa o prodavnici, ali ona mu je rekla da, samo zato što je ostalo troje dece odraslo i odselilo se, ne pomišlja kako će sad sve da svali na nju.

„Tražio sam da me neko posluži“, trgao ju je iz sanjarenja šaljivi glas. „Ali vidim da sam došao na pogrešno mesto.“

Zatreptala je i podigla pogled. Ispred nje je stajao Henri u gruboj beloj košulji. Izgledao je neobično usplahireno.

„Uf, dvesta pedeset grama bombona sa limunom?“, pitao je dok je starija gospođa pored njega opušteno razgledala, a dvoje dece se svadalo na podu.

„Imaš li bon?“

Šeretski ju je pogledao.

„Uf, ne. Mislio sam da ćeš mi ti doturiti nekoliko, znaš.“

„Naravno da neću“, odbrusila je bez razmišljanja. „Ne bih to nikad uradila.“

U stvari, Lilijan i njenom ocu bilo je nemoguće da ne gurnu parčence karamele ili neke druge bombone ponekom seoskom sirotanu. Ali to sigurno neće reći njemu.

„Ne“, rekao je i protrljao vrat. „Pa, u redu. Zapravo mi se ne sviđaju bombone od limuna.“ Osvrnuo se oko sebe. Stara gospođa je otišla, a deca su bila udubljena u svoju prepirku. „Samo sam želeo da pitam... uf, da li bi želela na igranku večeras?“

Bila je tako zaprepašćena da je osetila kako joj se lice smesta zarumenelo. Henri je pogledao oko sebe kad je video da se zbunila.